

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s pedobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijatelj“ v Rojano pri Trstu, števil. 3.
Pošno-hranilničnega računa števil. 864.139.

Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Trstu.

Kar je bilo želeti že davno, se je končno vresničilo: tržaški katoliški Slovenci so si ustanovili „slovensko katoliško izobraževalno društvo v Trstu“. Pripravljalni odbor je sklical minulo nedeljo ustanovni shod tega prekornostnega društva

Ustanovni shod se je vršil dne 8. t. m. ob 5. uri popoldne v dvorani „trgovskega izobraževalnega društva“ ulica S. Francesco 2. Shoda se je vdeležilo okoli 120 tržaških slovenskih mladeničev in mož. Zborovanje je otvoril predsednik pripravljavnega odbora in prisrčno pozdravil navzoče. Sledilo je čitanje pravil, ki so enaka pravilom drugih katol. izobraževalnih društev na Slovenskem. Zatem je č. g. kaplan Ivan Tul razložil navzočim vzvišen namen društva. Nato je sledilo vpisovanje članov, oglasilo se jih je 92. S vsklikom je bil izvoljen odbor, kojega predsednik je gosp. Frančišek Jelenc. Oglasil se je k. b. sed. rojanski kaplan Jakob Ukmar in izrazil željo, naj bi mlado izobraževalno društvo, ki se je s svetim navdušenjem ustanovilo, tudi pogumno vstrajalo. V to bo pa potrebna požrtvovalnost. Žrtvovati se bodo morali posamezni člani, da bodo vedno prihajali na predavanja, žrtvovati se bodo

morali posebno bolj zmožni tržaški katoliški možje, da bodo po nalogu odbora v društvu predavali. Govornik je tudi naštel celo vrsto tvarin, o katerih se bi lahko prav zanimivo predavalo. Povdarjal je posebno, naj stoji društvo vedno strogo na katoliški podlagi brez vsakega strahu, saj so katoliška načela edini pogoj plodonosnemu narodnemu delu. Dokaz nam je društveno življenje Slovencev po drugih deželah. Društvo naj se ogiblje strankarskega pričkanja, temveč delaj s čistim namenom za izobrazbo tržaških Slovencev. Sporedno naj skrbi za izpopolnitev katoliškega časopisja v Trstu in snovanje sličnih društev po tržaški okolici in drugod.

Za rojanskim kaplanom se je zahvalil predsednik za blagohotno prepuščene prostore, obljubil naznaniti prihodnje zborovanje po našem časopisju ter pozval vse navzoče na „Živio“ klice papežu in cesarju. Okoli pol sedme ure zvečer se je ustanovni shod razšel.

Novoustanovljenemu „slov. katol. izobr. društvu v Trstu“ želimo obilo blagoslova božjega in mu kličemo iz dna srca: Naj živi, naj se razcvita, naj napreduje!

Dne 10. t. m. je imel odbor svojo prvo sejo. Glasilo društva bode „Družinski Prijatelj“.

SOSIEDOVA MARJETICA.

(Ljudska povest. — Spisal Sta. Ogorski.)

(Dalje.)

VI.

Pri Žagarjevih so luščili tikvino*) seme. V družinski sobi je bila dolga miza in krog nje cela vrsta deklet iz vasi. Ostali prostor so zavzemali fantje in možje. Druge stare vaške ženice so se pa spravile k peči, kamor je oče Žagar postavil mizo, nalašč za nje. Sčasoma je še prisedlo tja nekaj starcev in Petkov Tone s svojo leseno pipo.

Delo je šlo urno izpod rok. Kup na mizi se je vedno bolj manjšal. Ko so že mislili reči amen, pa prinese mati Žagarjeva še nov kup. Pridne roke mladine so nekoliko zastale, kakor bi se začudile ali ustrašile. Nato pa so se pogumno zarile v novo delo. Marsikateri je všlo oko na Rojkovega Pavleta, ki je sedel na koncu mize in tu pa tam raztegnil harmonike da so dale debel, hreščeč, vendar dekletom tako mil glas. Skriven vzdih je zletel iz prsi, glas harmonike pa je zbadljivo brenčal, češ: „le pridno, potem dobim jaz besedo!“ In roke so se nehote zarivale v kup semena in prsti hitreje lomili bele luskin.

Marsikateri čitateljici in gotovo tudi čitatelju, katerim niso znani običaji Muropoljancev se bo to zdelo malo smešno. A navada je taka, da si sosedje pomagajo drug drugemu, bodisi da lupijo koruzo, luščijo bučično seme in druge enake stvari. To se vam zbere vse, staro in mlado pri raznih gospodarjih, kakor se napove. Tako si napravijo prav zabaven družinski večer, kjer se poje, šali in pleše. Zabave brez domačega plesa naša Muropoljanka ne pozna. Ampak vse, kar je prav. Če pride delo, delo za narod, to bi morali videti ta dekleta. Lica jim žare in prej ni miru, da je končano to, kar so namenile. Potem še le pride ples, in ne prej. Muropoljanka je povsod, najbolj pa na polju narodnega dela, lep vzgled vrle Slovenke. Pride slavnost, evo vam jih v ličnih narodnih nošah se sukati med ljudstvom! Pridejo volitve, evo vam jih resnih obrazov, ko agitirajo med domačini! Pride dan Gospodov, posebno kak Marijin praznik, le pogledjte jih kako kinčajo oltarje, le čujte, kako pojo! In pride ples, nū... povedal sem prej! Bog Vas živi, vrle Muropoljanke!

Oprostite, krenil sem v stran. Tudi pri Žagarju je bila družba prav živalna. Drug drugemu so skrivaj jemali — da ne rečem, kradli — jedra češ, mati Žagarjeva naj vidijo, da sem pridna, ker imam tako velik kupček naluščenega. Zopet druga je sramežljivo vrgla celo pest luskin naga-

jivcu v obraz ter ga strogo pogledala. Dotičnik pa je vedel, da je vse drugo prej, kakor jezna. Včasih se je vnel sred sobe ljut boj z luskinami in Pavle je moral silneje zahreščati s harmonikami, da je nastal mir.

Ko je zmanjkalo snovi za pogovore, moj Bog, enkrat mora zmanjkati še tako gibčnemu jeziku, je postalo bolj tiho. Takrat je pa oče Žagar dal vrč z jabolčnico, da je krožil in močil osušena grla. In jeziki so delali naprej tekmuje z rokami.

Anza se je zabaval z Anko, domači sin Tone je gledal, da se ni trosilo seme pod mizo. Martin je sedel nasproti Marjetici kakor slučajno in tako naprej. Marjetica navadno vesela in živahna, je bila nekako molčeča in tudi Martin ni bil preveč zgovoren.

Dasi je Martin pogledoval po strani k Anki, in si mislil, kako lepo bi bilo, ako bi bila njegova in z njo seve kup zatega teleta, mu je srce vendar govorilo, da ji ni naklonjeno. To srce... o kolikrat je v nasprotstvu z glavo in nikdar se nočeta prav sprijazniti.

Petkov Tone je pa pušil pri peči in zabaval one, ki so tam iskali zavetja. Vmes pa je skrbno opazoval sprednje omizje in jezno meril Anzo.

„Tone, povej nū, da se bomo zopet smejali,“ je zavpil Martin. „Če pa takšne ne veš, pa kako drugo!“

„Povej ti!“ je odvrnil Tone.

Ali jeli so ga siliti od vseh strani kakor bi se stoprav sedaj spomnili, da imajo nekoga, ki jih bo zabaval. Konečno je pristopil oče Žagar z vrčom in djal.

„Tone, napij se in povej katero!“

Ta se je zarežal, obrisal usta in dolgo golcal. Ko je odmaknil je segel globoko po sapo se obližnil z jezikom in djal:

Kaj naj povem? — Mar ono, kako sem igral sedlarja?

Tega nam nisi še pravil“ so djali vsi.

In Tone je začel.

Bil sem doma, oče so djali, da naj si najmem mlatitev. Obljubil sem. Dobri mož so djali tam in tam še ni oddana, naj se požurim. Jaz seve sem se požuril, pa ne h kmetu, ampak k tovarišu in mu djal: „Ti, povej, da imaš že tisto mlatitev ti. Moj stari hoče, da naj najmem. Pa jaz ne bom mlatil, veš!“ On mi je vse obljubil. Grenkega obraza sem stopil pred očeta in mu djal, kakor zgubljeni sin: „Oče, povsod je že oddano! Prepozen sem!“ Oče so zamajali z ramami in djali: „Nekaj bomo že našli za tebe! Lenobe ne boš pasel!“

Naš sosed je bil sedlar. Ko mu potožim svojo nevoljo, mi reče: „Pomočnik mi je odšel.

*) seme buče ali „cuke“.

pa ga nadomestuj! Štirideset vinarjev na dan dobiš! Rekel se mu, da nisem še nikdar kaj sličnega delal ne šival, ne barval. On de, naj me to ne briga. Drugi dan sva že šla delat. Meni je pokazal, naj pobarvam novo kožijo. Zmenila sva se, da takrat, ko bo hodil gospodar okoli mene, naj delam tako, da ne bo videl kaj delam, ali pa naj grem k njemu po kako stvar. On bo že skrbel, da ga zmoti. Res, jaz sem vlekel čopič in mazal, da je bilo grdo. Ko nisem vedel, kaj naj delam dalje, sem šel k mojstru, kakor bi prišel po kaj. On me je razumel in šel tudi po zvijači k meni. Tako sva ga peharila.

Pri jedi sem se bolje razumel. Posebno, če je prišlo na mizo zelje z mesom. Gospodinja je postavila veliko skledo zelja na mizo in na vrhu je bilo meso. Jaz sem gledal in mislil. Videl sem v duhu, če hočem od začetka jesti, bom zelja sit, predno pridem do mesa. Pa sem meni nič, tebi nič, sunil z žlico v zelje do dna in cel kup mesa se je zvrnil na mojo stran. K sreči tega niso opazili, jaz sem pa takoj zakopal nekaj kosov v zelje. Pri žgancih je bilo drugače. Zgoraj je navadno največ ocvirkov, in te imam posebno rad. Na dnu pa je mlaka z zabelo. Kako sedaj to združiti? Spomnil sem se rudarjev. Dolbel sem vedno na enem mestu, tako, da sem imel že lep prepad. V njem mlaka zabele. Zgoraj polno ocvirkov. Kar želodec se mi je smejal. Konečno se pre rže vse na mojo stran. To so opazili, ampak rekel ni nikdo nič. Pozneje sem čul da je rekel mojemu mojstru: „Ti, tvoj pomočnik zna bolje jesti kakor delati. Tega še nimaš dolgo, kaj?“ — Mene je silil smeh pa tudi mojstra a držala sva se modro do večera. Tedaj mi pove, da sem neumen, ker je gospodar sprevidel, da nič ne vem. Greva drugam. Meni to delo ni več dišalo, sem mu pa kar odpovedal.“

Seve, da je bilo dovolj smeha. Le Anza ni bil pazljiv, kar je Toneta jezilo.

„Kaj si pa delal potem?“ je vprašal Rojkov Pavle in se naslonil na harmonike.

„Hm, ker nisem vedel, kaj naj počnem sem sklenil iti k ciganom in se tam oženiti.“

Anza je porumenel. Čutil je, da je to na njegov račun. Tudi Anko je občila rdečica in vsi drugi so se čutili v nekaki tesnobi. Videli so vsi, da je Anza večkrat govoril z mlado ciganko s črnimi lasmi in črnimi očmi. Kaj tega seve niso vedeli, pač pa so ga obsodili, da se mu je dopadla. Anka je večkrat močila postelj s solzami radi tega, a povedala mu ni nikoli nič. Ljubezen je prizanesljiva

Oče Žagar je zopet pristopil z vrčom.

„Nú, Tone izborni si povedal! Napij se in povej še katero!“

In zopet se je slišalo dolgo golcanje, da je Martin vskliknil začudeno:

„Gospod Rog, kam vlivaš Tone, da tako rožlja.“

„V želodec“, se je odrezal Tone s takim izrazom, da je vse posilil smeh.

Nekaj hipov je bilo vse tiho. Ker pa je bilo delo končano, je Rojkov Tone raztegnil harmo nike in lahek valček se je zazibal po sobi. Hipoma je bilo vse zopet živo. Anza je plesal z Anko, Martin z Marjetico.

Tone mu je zašepetal na uho:

„Revež si sam!“

„Seveda“, je odvrnil ta, „ampak s ce tako ukazuje.“

Marjetica je bila zadnje čase nekako molčeča. Ta Martin ji ni šel prav iz glave. Večkrat se je zglašil pod oknom, jo ljubeznjivo pozdravil, ako jo je srečal.

V srcu so se ji porajala čustva, ali ljubezen ali samo naklonjenost, tega ni vedela.

Ko so odplesali, je stopil Tone sred hiše, se malo sklonil in se jel sukati

„He kako je lepo videti to sukanje, he. Človek bi mislil da so zopet cigani tu.“

Pusti nu cigane, Tone, reče Rojkov Pavle. So ti-li tako prirastli k srcu, da jih ne moreš pozabiti?

Marjetica se je bala, da ne bi nastal prepir, je pristopila k Tonetu in mu djala.

„Kaj bodete? Raje zaplešiva. Pavle zaigraj!“

In Pavle je zaigral

Martinu ni bilo ljubo, da je Marjetica plesala s Petkovim Tonetom, dasi ga je imel rad. Pa še zakrit smeh. Sicer je pa Tone res precej na široko skakal, da ga je bilo smešno videti.

Ampak Tone ni bil ne slep ne gluhi. Videl je nevoljo Martina in zbadanje Anze, kako je nekaj pošepetal Anici.

Spustil je Marjetico.

Ne jezi se ne, Martin, nič se ne bo zgodilo tvoji Marjetici. Krona ji ni padla z glave, ako je plesala z revežem. — Oni mladi fante tam, ki je gledal tako zasmehljivo, naj le miruje. Vsaj s ciganom ni plesala, ampak s človekom, ki je kakor on, menda še boljši.

Petkov Tone je očitno iskal prepir z Anzo. Napil se ga je preveč in takrat je bil vedno tak. Anza je vstal razdražen.

„Kdo pa je plesal s ciganko? se je vstavil pred Tonetom.“

Ta ga je pogledal, potegnil nekolikokrat dim, in se široko nasmejal.

„Nú saj vem, da si bogatega kmeta sin, vem tudi, da se ti je jedna izmed one potujoče družbe — mi pravimo cigani — dopadla. Kaj hočeš več.“

Nikar se pa ne tako postavljalj, sin grešnika, da te Bog ne kaznuje !

Anza bi bil gotovo pograbil Toneta, da ga ni ta zadržal.

„Fante, nikar se ne spozabi da si mlad in še mehkih kosti,“ sikne Tone. „Pomni, da še nobena trava ni vzrastla do lune. Povej staremu vragu doma da ga pozdravim in da ga obiščem. Rečem ti, ošabnež, da boš pomnil Petkovega Toneta, onega capina, ki je po krivdi drugih pos'al capin.“

Kakor burja je zginil Tone skozi vrata in se zgubil v temi.

Vsi so bili preplašeni. Kaj ima Tone z Ribnikarjem ? Tiho se je že davno tu pa tam čulo da Ribnikar ni pravi človek. In sedaj, ta človek ? Kaj je govoril. Konečno so djali, da je bil pijan in začel zopet blazneti. Ampak v srcu nekaterih je ostalo vendar le nekaj, kar je vzbujalo mržnjo do Ribnikarja in njegovega sina.

Anica je šla zopet spat s solznimi očmi, Žagar in njegova žena sta še nekaj časa bedela.

„Meni se ne dopade ne on ne stari“, de Žagar. „Zdi se mi, da hodi za Anko.“

* * *

Anza je prišel domov. Oče je imel še luč. Ko je videl sina bledega, se je razjezil.

„Že zopet divjal ? Kdaj se boš znal brzdati ?“

„Oče, takrat nisem kriv. Bil je oni capin, ki me je razjaril.“

„Mar ti nisem tolikokrat rekel, pusti ga pri miru ?!“

Ne pičice mu nisem prizadjal. Izzival je. Konečno je rekel, naj vas pozdravim in da vas obišče. Imata baje nekaj račun !“

Stari Ribnikar je jel hoditi po sobi, da bi prikrl bledico.

„Vsega si kriv ti ! Že od nekdaj si samo za prepir !“

Nato se je domislil, da je stoprav on kriv, da je sin tak ter je mirno djal :

„Pojdi spat in pusti bedaka ! Gotovo je bil zopet pijan. V drugič se mi ga ogiblji, razumeš ! Ako še zvem, da se še kedaj prepiraš z njim, te poženem od doma ! Razumeš ?!“

„Razumem“, je odvrnil ta in šel spat.

Ribnikar je bil zopet sam.

„Toraj je le on ?! Cigan se ni motil. In dekle mora biti nekje ?! — Zgubljeno ?“

Obupno je padel na stol in strmel v stene. Dolgo je sedel tako. Nato je začel kakor v snu :

„Že vidim ! Tam visi nekdo ! Kaj, to sem jaz, nhu-u. Vragi so krog in Vrana, trgovec, je rabelj ? Kako to, Vrana, ali nisi mrtev O gorje ! Kakov pa si ?“

Stresel se je in planil po koncu

„Aj, kako hudo je to“. je vzdihnil. Leta ni miru pred pošastmi. Sedaj pa še to.“

„Kaj ?“ se je razjezil, „kako sem bedast. Čemu se plašim ? Komu bodo verjeli meni ali bedaku ?“

Navidez se je pomiril in legel spat. V spanju je pa večkrat bolešno vzdihnil in se lovil z rokama.

Ali je vest tako huda ? Potem je vest res pravi pekel

VII.

Za lepim dnevom je zahajalo solnce turobno in naglo. Od zapada so vstajale megle, katere je gnal veter dalje. Sneg, ki se je po dnevu pržil in bil mehek kakor vosek, se je strdil. Napravila se je po skorja vrhu.

Petkov Tone je šel z grabljami k Ribnikarju. Težko je korakal. Ni gledal na pot, ampak naravnost po snegu jo je mahal, da se je snežna skorja hreščeč vdiral pod njim.

„Sneg ali veter, eno bo“, je mrmral in pogledal proti zapadu. „Slaba letina, če pade sneg na to skorjo. Hm kako neki se bova gledala. Da bi le ne srečal njegovega paglavca prej. Če sem enkrat razdražen, bi morebiti pokvaril prej, kakor koristil.“

Stari Ribnikar je sedel v sobi in pregledoval neke papirje. Radi mraka je prižgal luč. Motna svetloba, skrbi poln obraz in kup listin je dajalo sobi neprijeten vtis, ki je napajal dušo z nekako tesnobo.

Nekdo potrka. Ribnikar dvigne glavo, a predno še more kaj reči, pomoli Petkov Tone glavo v sobo.

Dober večer Bog daj ! Grablje sem prinesel, ako jih kupite. Nosil bi jih ne rad dalje, ker je že mrak in sneg trd, da se težko hodi.“

„Ne rabimo nič ! Imamo dovolj ! Lahko noč !“

Petkov Tone se ni dal pregnati. Postavil je grablje v kot, da so rožljale in stopil v sobo.

„Šest jih imam. Te bodete kupili vendarle !“

V njegovih besedah je zvenelo nekaj, kakor zbadanje. Približal se je k mizi. Radovedno se je ozrl po papirjih ter gledal zmedenost Ribnikarja, ki je jel listine spravljati skupaj.

„Rekel sem, da jih ne kupim in mir besedi.“

Tone si je jel basati pipo. Oko mu je zazrlo majhen zvezek papirjev, povezan z modrim trakom. Naglo se je sklonil, pomolil pipo Ribnikarju in djal.

„Kam pa naj nesem grablje na večer ?“

V tem je oni zvezek zginil v njegovem ro-kavu Ribnikar ni opazil ničesar.

„Gospod Jezus mi oprosti to le tatvino, je mrmral.

Koga?“

„Kam naj nesem grablje?“

„Kaj me briga?!“ se je razsrdil starec. „Jaz jih ne kupim!“

„Moraš! je djal Tone mirno in sedel. „Nočem vlačiti teh drv dalje po svetu, ampak jih pustim tukaj in za vsako hočem dvajset vinarjev. Dovolj imaš, da jih plačaš. Ko bi bil imel vest in čut človeka, bi mi ne trebalo no-iti grabelj!“

Ribnikarju je plula vsa kri k srcu. To ni več oni bedak, ampak popolnoma pameten človek. Čutil je prodirajoči pogled Toneta.

„Kako pa govoriš? Moram?! Kdo me prisili, da moram?“

„Kdo? — Ribnikar, ti vprašaš kdo? Mar se ne spominjaš ničesar več? Se ve to je že davno, zato si morebiti pozabil. Vendar se boš še spominjal, kaj si bil nekda in kako si prišel do bogastva. To ve vsak človek.“

Tone je gledal Ribnikarja, kakor sodnik grešnika.

Ta je osupnil. Vse je zgubljeno*, mu je šinilo v možgane. Zdelo se mu je, da so se tla pod njegovimi nogami odprla in da leti v globok prepad. Ozrl se je na steno, kjer je visel samokres.

„Hm, zanj je še čas,“ se poroga Tone. „Take vrste ljudje vidijo le v tem rešitev. Nū, če misliš še mene pozdraviti z njim, pa ti moram povedati, da imam sorodnika.“

Pokazal mu je samokres v notranjem žepu suknje.

„Dragi, brez misli nisem šel k tebi. Pa za to je čas poznej. Najprej poslušaj dalje. — Goto vo se boš še spominjal Marjetice tam na „Prekmurskem“ Tudi onega se še spominjaš, katerega si služil kot mešetar. Uničil si vse, tvoje roke so krvave, tudi tega se moraš še spominjati. — In ti brezbožnež si še upaš med ljudi, dovoliš, da tvoj ničvredni sin hodi za poštenimi dekleti in jim jemlje srčni mir? Dovoljuješ, da se roga revežem in se šopiri kakor pav. Mar nisi nikoli pomislil, da je vse to perje, s katerim se odevaš in bahaš, tuje. Nisi se bal, da te pokliče kdo na račun? In če bi tudi nikogar ne bilo več, da prestriže tvoj napuh, ali se nisi bal Boga? — Pa kaj, ti ga ne poznaš. Če bi ga poznal, ne vničil bi rodbinske sreče, ne skrunil svojih rok in duše. Kaj ti pomaga vse to, kar imaš: se ne bojiš, da bi te cigan kedaj izdal?... Kaj me gledaš? Se čudiš, kako vem o ciganu. Ribnikar, l'etkov Tone ve več, kakor si ti misliš... Ti si pozabil na deseto zapoved Gospodovo. Želel si po tujem blagu si ga osvojil in se omadeževal s krvjo...“

Tone je vtihnil. Opazoval je Ribnikarja, ki je sedel s sklonjeno glavo. Težko je dihal Tonetu se je zdelo, da so oči Ribnikarja mokre. Malone se mu je vsmilil.

„Ribnikar! Ti trpiš? Dobro je, da trpiš, le trpi, da zadošiš svojim grehom. Na prošnjo Marjetice, ki je že pod grudo, revica, te ne bom uničil, kakor si ti nas, ako se boš kesal.“

Ko bom prišel k tebi, da me sprejmeš kot človeka ne pa kakor psa. Ne boj se, da bom pogosto hodil. Kakor navadno, da ne boš pozabil na greh. Gorje ti pa, ako me tvoj sin še enkrat zbode, ali če se boš ti zoperstavljal! Starem te brez milosti! Eno je kar ti že sedaj povem. Ko pride čas, boš dal doto hčerki one, katero si spravil v prezgodnji grob in kateri si ubil očeta! Pri najboljši volji ne morem pustiti, da bi pravi lastnik stradal, ko bi se drugi mastili z njegovim. Kje je dotična, to te sedaj ne skrbi nič in ti ni treba vedeti. Svetujem ti, da ne pozveduješ! Naglica ni nikoli kaj prida!“

Zopet je vmolknil Tone.

Ribnikar je prijel za to kakor vtapljajoči za slamo: „Ne bo ga ovadil.“ Še je on gospod! Vdal bi se mu, ali, da bi dajal drugim dote, tega ne privoli. Bomo videli, kaj prinese čas.

Tone je skrbno opazoval Ribnikarja. Noben gibljaj mišic mu ni prešel. Videl je lahno rdečico na licu, videl žarek v očesu. To pa ni bil žarek dobrega, ampak zlobnosti.

Obraz Toneta se je zgubal še bolj.

„Nepoboljšljivec“, je zamrmral. „Videti, hočem, ali se vdaš. Če ne sedaj, pa poznej.“

Vstal je... Pograbila ga je jeza.

„Kupiš grablje? je vprašal z glasom, da se je Ribnikar stresel.

„Koliko hočeš?“

„Krono in dvajset vinarjev.“

Ribnikar mu je naštel.

„Vidiš, sedaj pa grem. Ko bi prej kupil, bi se menda ne zamudil tako dolgo. Ono zatemnelo stvar na steni, pa hrani. Še je čas.“ In pokazal je svojega. „Tudi moj varuh je vedno skrit. Povej še svojemu mlademu razgrajalcu, da naj me drugič pošteno pozdravi, ako me sreča... Tako, lahko noč!“

Ko je odšel, pade Ribnikar obupno na stol. Za hip je vstal, se zgrabil za glavo in jel hoditi po sobi. Nato je udaril s pestjo po mizi, da so papirji zašumeli.

* * *

Tone je naglo korakal domov. Mrzel veter je že bril, on ga ni čutil. Skrbno je tiščal k sebi one papirje z modrim trakom. Mar se je zmotil?

Njegova sestra, Marjetica je imela take trake. In to je gotovo njeno

Doma je prižgal luč, snel ovitek in razgrnil papirje.

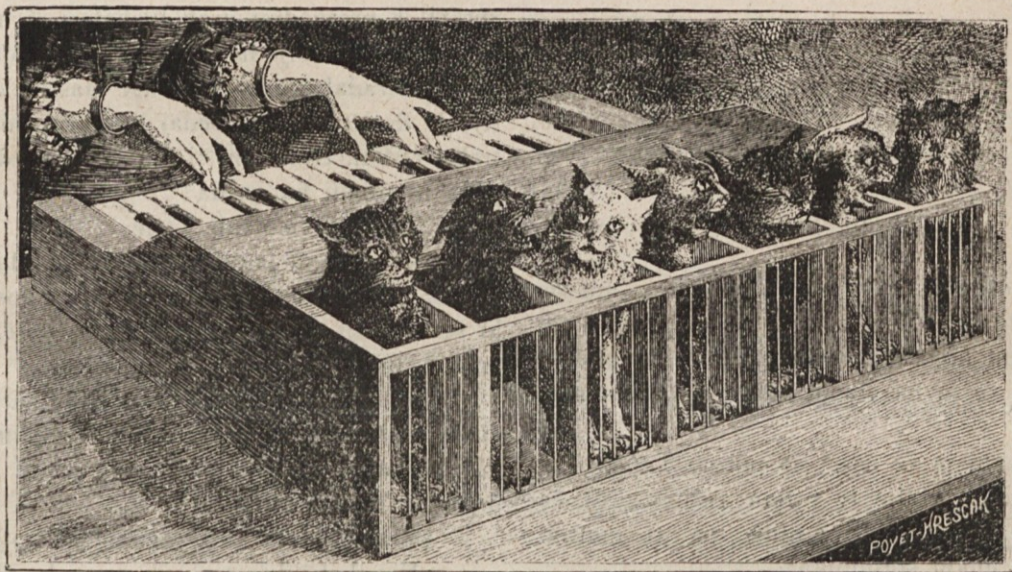
„To so bilješke“, je začel polglasno. Drugo ime si vzel, da jim zbríšeš sled. — Dal si že en del ciganu, kakor sta se zmenila. — Čemu si je beležil te stvari in je dal pod ta le ovitek. Ali jo je res ljubil, da je ne more pozabiti? — To je pismo. Kaj? Od moje sestre? Kaj mu je pisala. — Mhm! Naj je ne nadleguje dalje in vrne trak, ki ji ga je vzel. Ona je že vdana drugemu. — Trak, trak, kaj je s trakom, da ga hoče nazaj po vsej sili“ Ga vzame v roke. Na njem je bilo

všito z zlatimi nitkami: „Vspomin na današnji dan in večno vdanost od ljubeče te neveste Marjetice“. To je dala sestra ženinu pred poroko. Tako je On ji ga je vzel in ona je potem nare dila drugega.“

Zamišljeno je zganil papirje skupaj in je zaprl v skrinjico k branilni knjižici. Trak je vzel k sebi.

„Pobožni kristjani imajo pri sebi blagoslovljene stvari zoper hudiče. V sili mi bo pa ta tudi pomagal, da premagam tega hudobneža, ako bo preveč trdo raten.“

(Dalje prih.)

Mačja godba.

Na III. slov. katoliški shod v Ljubljano!

Vsi, ki se nameravajo udeležiti tretjega slovenskega katoliškega shoda naj blagovolijo takoj naznaniti udeležbo svojim župnim uradom — Društva naj naznanijo, ako pridejo z zastavo ali pevskim zborom. Želeti je, da vsa društva, ki imajo zastave, pridejo z zastavami. Potrebna na znanila na oblast preskrbi »Slovenska krščanska socialna zveza« Prosimo čč. župne urade, naj natančno izpolnijo vse rubrike v zglasilnicah, ki se ravnokar razpošiljajo in da takoj razvijo potrebno agitacijo, da more pripravljalni odbor dobiti v roke zglasilnice v naznačenem roku. Udeleženci, ki stanujejo na krajih, kjer ni slovenskih župnih uradov, naj naznanijo svojo udeležbo naravnost na naslov: dr. Evg. Lampe v Ljubljani ter naj naznanijo, za koliko dni se udeleže shoda in ali žele prenočišča. Vstopnina je za vse priredbe v nedeljo 26. avgusta 40 vin., za vse tri

dni 2 K. Prosimo tudi vsa slavna slovenska politična društva, vse pododbore »Slov. kršč. soc zveze«, da blagovolijo nemudoma sklicati seje in v svojem delokrogu storiti vse, da bo udeležba na III. slovenskem katoliškem shodu sijajna! Prosimo jih nujno za to, ker je treba skupnega najživahnejšega dela da se to doseže. Pododbori »Slov. kršč. soc zveze« naj se takoj potrudijo za priredbo posebnih vlakov. Tudi vsi slovenski župani in občinski odborniki, na noge, na noge vsi katoliško narodni Slovenci od najskerajnejših mej do slovenskega središča bele Ljubljane! Pokažimo, da smo odločni. Slovenci in odločni katoličani, zvesti načelom svojih očetov, pripravljeni na obrambo lepe naše domovine

Na tretji slovenski katoliški shod v Ljubljano! Vsa društva, vse slovenske župane, občinske odbornike, sploh vse zavedne slovenske može in mladeniče pozivamo, da se vzdignejo v velikem številu na tretji slovenski katoliški shod v Ljub-

ljano. Naj bi ne bilo slovenske vasi, iz katere ne bi prihiteli možje in mladeniči na katoliški shod. Vsi, ki dobro hočete slovenskemu ljudstvu, prihitite v Ljubljano, da se združimo v mogočen klic po naših pravicah! **Društveni odbori naj imajo takoj seje ter se naj potrudijo za najobilnejšo udeležbo. Zglasilne pole dobre te dni župni uradi. Prosimo preč. župne urade, da tudi oni takoj razvijo v družbi zavednih mož v župniji najživahnejšo agitacijo. Sestavite živahno delujoče agitacijske odbore. Vsa društva in vsi posamezniki naj svojo udeležbo naznanijo pri svojih župnih uradih.** Društva naj ondi naznanijo tudi, ako pridejo s pevskimi zbori, zastavami i t. d. S tako urejenimi naznanili se prihrani mnogo stroškov. **Župni uradi naj določijo zglasilnice najpozneje do 30. julija na naslov dr. Evgen Lampe v Ljubljani.** želeli pa je, da to store še prej in da se zato **udeleženci takoj naznanijo pri župnih uradih**, da bo hitro podan natančni pregled iz katerih okrajev je treba posebnih vlakov. **Glavna manifestacija** bo prirejena za najširše ljudske množice **v nedeljo, dne 26. avgusta** tako, da se je bo mogel vsakdo udeležiti. Po dohodu vlakov bo slovesni odhod na slavnostni prostor na vrt v „Alojzijevisče“ kjer bo sv. maša, potem pa se **otvori III. slovenski katoliški shod.** Govorili bodo najodličnejši govorniki iz vseh slovenskih dežel. Tudi zastopniki drugih slovanskih narodov prihite na naš shod. Po shodu bodo obedili, potem pa **velika ljudska slavnost**, ki bo aranžirana na na širši podlagi. Tu bodo nastopala društva iz vseh slovenskih pokrajin, nastopali bodo ljudski govorniki, sviralo bo več godb, koristno se bo združevalo s pravo ljudsko zabavo. Zvečer bodo posebni vlaki zopet odhajali. **V ponedeljek, 27. avgusta** se prične delo v odsekih in se nadaljuje **v torek 28. avgusta.** Vsak večer zaključujejo delo slovesni shodi. Pri naznanilih o udeležbi je torej treba povedati, koliko oseb se udeleži iz posameznih župnij shoda samo v nedeljo 26. avgusta in koliko tudi 27. in 28. avgusta. Na vsak način je želeli da je tudi 27. in 28. avgusta obilna udeležba od strani svetnih in duhovskih naših somišljenikov in da se teh posvetovanj posebno živahno udeleže mnogobrojni zastopniki občin, društev in tudi naša vrsta mladina. Vstopnina bo za vse priredbe dne 26. avgusta 40 vin. za osebo, za vse tri dni pa 1 gld. za osebo. Sedaj pa takoj na živahno delo povsod, kjer se razlega slovenska govorica! Slovenci iz Kranjske, Štajerske, Koroške, Primorske in drugih dežel podajmo si na III. slovenskem katoliškem shodu bratske roke v delu za povzdigo slovenskega ljudstva. Na shod, da pokažemo svetu, da se **zavedamo in da hočemo napredovati!**

Pripravljavni odbor.

Tržaški Slovenci! Ne delajmo si sramote pred slovenskim svetom. Vse, kar nas še misli katoliško, **mora** na katoliški shod v Ljubljano, bodisi tega ali onega stanu. Naša obilna vdeležba nam bo ponos in dokaz, da nočemo več dremati na škodo ljudstva. Pridite, vi možje in mladeniči „slovenskega katoliškega izobraževalnega društva“ in še druge pripeljite s seboj. Pridite duhovniki, uradniki, učitelji, meščani, delavci, kdor le more, naj pride. Vsak vdeležnik naj se oglasi pismeno v „Uredništvu Družinskega Prijatelja“ **vsaj do 28. t. m.** Zadržuje dopisnica. Označeno bodi, katere dni ostane na shodu in ali želi prenočišča. En poseben vlak se nas mora nabrati. Vdeležnike bi sprejemali lahko še na postajah do Št. Petra. Tržaški pododsek „Krščansko socialne Zveze“ razpošlje tozadevno še posebne pozive.

Pogumno na delo krščansko za slovensko ljudstvo!

Vse en dan?

(Stanislav Žitko.)

Eden sam ne more
vse en dan storiti,
kakor tudi vsega
ne en dan povžiti.

Za staro in mlado.

(Priobčil P. H.)

Boga ni?

Leta 1873. so poklicali bonci (paganski duhovniki) mesta Tsi-nen-fou na Kitajskem nadbonca v Pekinu, da bi prišel pobijati nauke tamkajšnjih franciškanskih misijonarjev in posebno njih škofa o. Eligija Così

in tako uničiti ali saj omejiti širjenje krščanstva.

Nadbonc je rad obečal, da pride, rekoč: «Ne bojte se, jaz jim bom posvetil.» Drugi dan pride res, in se predstavi v mnogo-brojnem društvu škofu, ter ga koj nagovori tako le: «Gospod, jaz sem gotov, da ni Boga; zakaj pa vi katoličani gohufate ljudstvo s pridiganjem o Bogu?» Škof na-to: «Jaz pa trdno verujem, da je Bog. Sicer pa povejte mi, kdo je vstvaril nebo in zemljo?» Na kar nadbonc hitro odgovori; «Kaj ne veste? Glejte kako je postal svet. Začel je veter močno pihati, vedno bolj in bolj: vu... vu... vu... pa! in glejte, zemljo! Pa zopet: vu... vu... vu... pa! in glejte nebo; vu... vu... vu... pa! pa glejte gibanje, čas itd.» Škof ni na to nič odgovoril, temuč peljal nadbonca pogledat lepo, novo cerkev.

Ko so prišli tje, ga vpraša škof: «Je-li lepa ta cerkev?» Nadbonc: «Krasna». — Kakšni zidarji so jo sezidali?»

Na to škof: «Kaj zidarji! Malo let od tega, da je začel pihati hud veter in: vu... vu... vu... pa! prikazalo se je kamenje pesek itd. pa zopet: vu... vu... pa! prikazal se je les in apno: zopet vu... vu... pa cerkev je bila gotova!

Vsi so razumeli odgovor, ter so z zasmehovanjem odpravili osramočenega nadbonca.

Trmasta žena.

(Izvirni resnični dogodek.)

Nekje sta živela mož in žena nič kaj prijetno, dasi je bil mož blag, miren človek, ki je imel do svoje žene vedno prvotno ljubezen. Vsa drugačna pa je bila ona. Ako rečem, da je v nji kraljevala trma, s tem povem prav dobro, koliko je moral z njo trpeti miroljubni mož!

Torej trmasta je bila ta žena, da se ne da dopovedati. Večkrat mu je tako kljubovala, da bi jo bil vsak saj nekoliko nepotrpežljiv človek brcnil. Večkrat ni hotela na prijazno možovo vprašanje odgovoriti. To se je zgodilo tudi nekega dne. Mož je zgodaj vstal in šel v mesto, ona pa je ostala v postelji in trdno molčala.

Komaj pride mož iz hiše, zagleda nekaj divjačine na polju, vrne se koj domov po puško, ki je bila v spalnici, kjer je ležala trmasta žena. Molčeč stopi v sobo, išče puško, jo nabije. Ali mej tem je groza spreletela trmasto ženo, ker bala se je, da je njenemu možu potrpljenje z njo minilo, ter da puško napravlja za njo! In glej, morda so prešla leta in leta, da ni spregovorila z možem tako prijazno kakor zdaj, rekoč: «Daj mi kozarec vode, te lepo prosim».

Miroljubni mož, kateri si je pri tem delu vse drugo mislil, nego trmasta žena, se je v srečo smejal pri tem vprašanju, in koj vstregel ženini želji. Ako je pa nji prešla za zmirom stara trma, tega ne vem. Pri mladih je najbolje zdravilo proti trmi — palica.

NASA DRUŠTVA.

Slovensko katol. izobraževalno društvo v Trstu. O tem novoustanovljenem prekoristnem društvu poročamo danes v začetku lista. Ker je to društvo po svojih slovenskih in katoliških načelih res naše bomo radi pisali o njem v predalčku „Naša društva“.

Slovenska dekliška Marijina družba v Rojanu je priredila svoj romarski izlet na Barbano minulo soboto. Izlet se je izvršil v najlepšem redu in v popolno zadovoljnost vseh. Vdeležniki so opravili sv. spoved in sv. obhajilo že v domači cerkvi. Vseh vdeležnikov je bilo 153 in sicer 58 deklet iz Marijine družbe in 95 drugih rojanskih župljanov. Točno ob 5 in pol zjutraj smo se odpeljali na parniku „Miramare“. Navdušeno se je razlegala ob pomolu „S Carlo“ lepa Marijina pesem „Zdrava morska zvezda“. Veselega petja in pobožne molitve ni zmanjkalo več do Barbane, kamor smo prispeli ob 8 in pol. S slovesnim zvonjenjem so nas prav lepo sprejeli prijazni frančiškani. Med pevanjem lavretanskih litanij smo šli v sprevedu v Marijino svetišče. Voditelj družbe rojanski kaplan Jakob Ukmar je stopil na leco in imel primeren nagovor. Sledila je sv. maša z našim domačim slovenskim petjem, katero je daroval frančiskanec o Leon Medič za dušni in telesni blagor rojanske Marijine družbe. Ta gospod, ki je Hrvat, je bil poslan pred malo dnevi iz Kotora v Dalmacijo v stalno službo na Barbano in se je začel pridno učiti slovenščino. Tako bo imelo tudi Marijino svetišče na Barbani prav kmalu ve-

ščega slovenskega in hrvatskega spovednika. S tem bo ljudem zelo vsreženo. Kmalu po sveti maši je bil skupen zajutrak. ob 1 popoldne pa skupno kosilo. Postrežba je bila dobra. Gostilničarka na Barbani in njeni pomočniki zaslužijo pohvalo vsled svoje neprisiljene postrežljivosti in vljudnosti. Ob 3 popoldne je bil sv. rožni venec in sv. blagoslov v slovenskem jeziku. Kmalu po štirih smo se poslovili od Marijinega svetišča in prijaznih ljudi na Barbani. Ob 7 uri zvečer smo med veseljem pevanjem Marijinih pesmi zopet srečno pripluli v Trst. V večernem hladu smo se po odpeti zahvalni pesmi razšli zadovoljni vsak na svoj dom.

Prihodnji mesečni shod bo 5 avgusta

Ženska Marijina družba v Trstu ne priredi za letos napovedanega romanja v Mren k svetim stopnicam. Kdor je že kupil listek, naj ga vrne, da dobi nazaj denar.

+ *Slovenska moška Marijina družba v Trstu* je imela dne 1. julija svoj mesečni shod v cerkvi Sv. Antona Novega. Govor je bil o „romanju“. Na tem shodu je prvič nastopil mladi pevski zbor Marijine družbe. Veselje za petje vedno bolj raste in pevci se vadijo v petju vsak ponedeljek in petek zvečer. Petje vodi č. g. Matija Škabar, kaplan pri Sv. Jakobu v Trstu.

K o l e d a r č e k.

Julij

15. VI. pobinkoštna nedelja (Evangelij: Jezus nasiti 4000 mož) Henrik I. cesar; Vladimir, kralj. — 16. ponedeljek. Škapul. Dev. Mar. Karmelska. — 17. torek. Aleš. spzn. Generoz, muč. — 18. sredo. Kamil Lel., sp.; sp.; Miroslav. — 19. četrtek. Vincencij P. spzn. Makrina. — 20. petek. Marjeta, d. m.; Elija, po; Česlov, sp. — 21. sobota, Danijel, prerok; Olga; Prakseda, dev. — *Danes je mlaj ob 1 uri 57' ponoči. Lepo in gorko, a vendar tudi mokro. Danes mrkne sonce, a mrk se ne bo videl v naših krajih.*

22. VII. pobinkoštna nedelja (Evangelij: O lažnih prerokih). Marija Magdalena, spok.; Teofil, muč. — 23. ponedeljek. Apolinar, šk. in muč.; Liborij, šk. — 24. torek. Kristina, dev. muč.; Roman, muč. 25. sredo. Jakob, apostol; Krištof, muč. — 26. četrtek. Ana, mati M. D. Valens. muč. — 27. petek. Pantaleon, muč.; Natalija, mnč. — 28. sobota. Inocencij, pap.; Viktor muč. — *Danes je prvi krajec ob 8 uri 54' zvečer. Pravi jo, da bo lepota.*

Kaj pravi politika?

Avstrija Ogrska. Delegacije so končale svoje delo. Sprejete so bile vse postavke Goluhovski se je zahvalil v cesarjevem imenu delegatom za trud. Avstrijska zbornica še sedaj zboruje o novem obitnem zakonu. Zbornica bo le še menda en teden zbrana, potem pojdejo poslanci na počitnice do septembra. Le oni poslanci, ki so v odseku za volilno reformo, bodo zborovali dalje, dokler ne bodo razpravljali o vsej vladni predlogi. Glasovali so o razdelitvi mandatov v Galiciji: prišlo je do sporazuma med Poljaki in Rusini zato je bila sprejeta vladna predloga. Tudi glede Koroške in Štajerske je bila sprejeta vladna predloga z nekimi spremembami predloženimi od Nemcev. Navzlic vsemu trudu zlasti dr. Ploja in dr. Sušteršiča, niso mogli slovenski poslanci odvrniti krivice, ki se godi Slovincem, ker so jih preglasovali nemški poslanci združeni z laškimi. Trd oreli je vladna predloga glede Kranjske še sedaj niso glasovali. Nemci namreč hočejo za Kočevje poseben nemški mandat, pripravljeni so za to dati Slovincem še en mandat na Kranjskem ali pa na Primorskem. To pa je talijane grozno ujezilo, da hočejo njih prikrajšati ravno Nemci, za katere so glasovali, zato so začeli obstruirati. Slovenci pa stojijo glede Kranjske na stališču, da če dobijo Nemci na Kranjskem svoj mandat, morajo dobiti Slovenci za to odškodnino na Koroškem ali na Štajerskem. Bomo videli, kako bo izpadla ta stvar. Proti laškimi poslancem so priredili tržaški socialisti demonstracije, ker hočejo z obstrukcijo zavleči volilno reformo. — Pred proračunski odsek so prišli bivši ministri Körber, Kal, Bem se opravičevati zaradi neredno ti nastalih pri tržaških pristaniških delih. Njih zagovor je sicer naredil dober utis, ali dejstva vendar le niso spravili iz sveta da so se res zgodile nerednosti — Mladočeški klub je izvolil za načelnika dr. Kramača. Podpredsednik dr. Stransky je pa odstopil, ker se menda ne strinja s predsednikom. — Kvotna delegacija se ni mogla sporazumeti glede kvote. Zato bo pa cesar sam določil za eno leto kvoto prejšnjega leta. — Ogrski državni zbor razpravlja o odgovoru na cesarjev pozdrav. Pri tej priliki so poslanci narodnosti izražali svoje želje. — Novi reški guverner je v svojem govoru popolnoma prezrl Hrvate. Sedaj je dal grof Nako Hrvatoma neko „zadoščenje“. — Med našo državo in Srbijo je zopet nastal carinski spor. Srbija je sprejela vse pogoje ki jih je stavila Avstrija, razun enega, da namreč ne sme kupiti topov v času provizorične pogodbe. Zato je vlada zaprla mejo.

Drugi kraji. Če govorimo o Rusiji, moramo govoriti le o ubojih, umorih, ropih, bombah, upo-

Slovenci in Slovenke!

Spomnite se družbe sv. Cirila in Metoda.

rih. Še celo en bataljon carjeve telesne straže je odrekel pokorščino. Govori se, da se bo sedel ruski car z nemškim cesarjem. Vojno sodišče v Kronstadtu je obsodilo radi predaje torpedovke „Bjedovij“ Japoncem 4 častnike na smrt, Roženstvenski pa je bil oproščen, da-si je prosil, naj ga

kaznujejo. — V Srbiji so imeli nove volitve. Zmagala je vladna staroradikalna stranka. — Italija je konvertirala svoj dolg. Dos gla je pri svojih upnikih, da bo plačevala od dolga 3% namesto 4%. S tem prihrani mnogo milijonov. — Španska ima novo ministrstvo

* * * NOVICE * * *

+ **Cenjenim dopisnikom.** Vse, ki nam dopisujejo, prosimo, naj naslovijo vse svoje spise vedno naravnost na „Uredništvo Družinskega Prijatelja v Trstu“ ne pa na kako osebo, ki ima v uredništvu opraviti.

Če bi glavni urednik za nekaj dni odpotoval, bi ostala vsa pisma, ki so naslovljena nanj, zaprta. Pisma naslovljena na uredništvo se pa odpirajo vedno.

+ **Naročnike,** ki so plačali list samo za polovico tega leta, vabimo, da pošljejo čim prej zaostalo naročnino, da se jim more list redno pošiljati. Vsi, ki so še količkaj na dolgu, naj hitro poravnajo. Brez denarnih sredstev ni možno dalje.

+ **V Rojanu** bomo praznovali v nedeljo cerkvena patrona sv. Mohorja in Fortunata. Ob 7½ bo slovesna sv. maša, potem pa procesija s sv. R. Telesom. Ljudje božji, pojte pobožno v procesijo, ne posnemajte puste gospode, ki pride iz Trsta samo zijat in Boga žalit.

+ **Na c. kr. državni gimnaziji v Trstu** so svršili šolsko leto dne. 7. t. m. Iz letnega poročila posnamemo sledeče: Gimnazij je obiskovalo koncem šolskega leta 482 dijakov. Leto je zdelo srečno 391 dijakov med temi 46 z odliko, propalo jih je 61, po počitnicah jih bo smelo še 24 ponavljati skušnjo. 6 dijakov ni dobilo spričevala najbrž vsled bolezni. — Po narodnosti je bilo 139 Nemcev, 162 Italijanov, 142 Slovencev, 23 Hrvatov in v pičem številu še nekaj drugih narodnosti. To pa ni prav, da je obiskovalo slovensčino samo 113 dijakov. Kje pa je onih 49? Vsi bi se morali izuriti v materinem jeziku, sicer ne bodo znali v poznejem življenju ne pravilno pisati, še manj pa nastopiti kot govorniki. Slišimo, da se učni načrt s prihodnjim letom nekoliko spremeni. V 7. in 8. razredu bodo naloge samo iz latinščene in grščine na nemško ne pa nasprotno. Tudi bodo več brali latinskih in grških knjig. Prirodoslovja (fizike) bodo meli v 7. razredu dve uri več in sicer se bodo učili več kemije (o

sestavi teles). Zdravo preiskovanje narave nič ne škodi, temveč vodi k Bogu. Da bi le profesorji učili vedno to, kar je resnično in pa kar je gotovo.

× **Za uboge sirote** semec sem zopet nekaj dobil in sicer sta darovala:

Neimenovana 3 K, neimenovan 1 K. Skupaj 4 K. Bog plati!

Jakob Ukmar.

+ **Opozarjamo** na današnjo lepo sliko, ki je delo našega prijatelja in sotrudnika. Ime tega samouka čitate na desnem voglu slike. Čestitamo in se priporočamo.

× **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** V nedeljo dne 1. t. m. se je vršil v Preski pri Medvodah velik vseslovenski delavski shod, katerega se je udeležilo zavedno delavstvo v obilnem številu iz cele Kranjske in tudi Štajerske in Koroške. Na večurnem zborovanju se je postavil program za bodočo delavsko organizacijo in se razpravljalo o najvažnejših delavskih stvareh. Popoldan pa je bilo slovesno blagoslovljenje novega društvenega doma, spojeno s pošteno ljudsko veselico pri kateri so se čuli navdušeni govori zavednih mladencev, petje in tamburanje. Slavnosti smo se tudi Št. Vidci udeležili v obilnem številu. Tako vidimo, da se ljudstvo čim dalje bolj izobražuje in si išče prilike razširiti si obzorje. Zato pa tudi mi v Št. Vidu ne spim. Minulo nedeljo 8. t. m. je napravila tukajšna čitalnica lepo vrtno veselico pri kateri je zvečer fotograf g. Ražun iz Litije kazal krasne skioptične slike naše lepe slovenske domovine. Ljudstvo je navdušeno sledilo izvajanju g. predavatelja in je zlasti burno pozdravljalo ustanovitelja čitalnice bivšega Št. Vidskega župnika g. Blaža Potočnika, in vrlega voditelja Slovljud. stranke g. dr. I. Šuštersiča. Dvorana se je tresla navdušenja ko smo zrlili slike moža, ki dela za ljudstvo in bi ga radi nasprotniki zato utopili v žlici vode. Tako je prijetna zabava v naših društvi združena vselej s potrebnim poukom.

In v tem se razlikuje kot noč in dan od nasprotnih „veselic“. — V nedeljo 15. t. m. bo v

Ljubljani veliko protialkoholno zborovanje katero sklicuje društvo „Abstinent“. Na tem velikem zboru se bo razpravljalo podrobno o našem najhujšem sovražniku alkoholu. Društvo „Abstinent“ si pridobiva vedno več simpatij med občinstvom; zato upamo, da se tudi to zborovanje dobro obnese. Tudi mi mu želimo najboljših uspehov!

× **Podružnicam Círil-Metodove družbe.** — Tvrdka Adolf Jakobi na Dunaju — ena prvih, če ne prva te stroke v Avstriji — je sklenila z našo družbo jako ugodno pogodbo.

Zavezala se je namreč, da bode oddajala gotove odst. tke od skupljene svote za svalč čne papirčke in ovitke, kojih ovoi, oziroma škaljice so opremljene s sliko sv. Cirila in Metoda, s slovensko trobojnico ter napisom „Mal položi dar domu na altar.“

Kakor se nam je zatrjevalo do sedaj z merodajnih strani, so ti novi papirčki in ovitki izborne in brezkonkurenčne kakovosti; kadilci si menda ne morejo boljšega želeli.

Cena na debelo in drobno pa konkurira s ceno drugih izdelkov te vrste.

Zato se obračamo danes do svojih podružnic in njih družbenikov ter do vseh somišljenikov proš, naj pazijo na to, da bode vsakdo, ki prodaja te vrste izdelke, imel na prodaj edinole družbine svalčične papirčke in ovitke.

Ko bi vsi naši somišljeniki rabili sploh le isto blago, ki se prodaja naši družbi v korist, bi s tem postali te vrste dohodki največji in najstalnejši, kar jih ima družba poleg prispevkov svojih podružnic.

Vodsto.

× **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** opozarja, da je od 1. julija t. l. naprej edina založnica kavinih izdelkov v korist naše družbe le tvrdka „Ivan Perdan v Ljubljani“. Tvrdke Perdan je po naši družbi znana postala vesoljnemu Slovenstvu. Postala je pa ob enem tudi naša dobrotnica. Tudi to dobro ve naš narod.

Perdanova káva je najboljša in konkurira z vsemi drugimi izdelki te vrste. Zunanja oprema te nove „družbine kave“ je umetniška in ob enem poučna. Na nje ovitkih vidite naša družbina šolska poslopja v Trstu, v Velikovcu, na Muti in na Savi. Slovenke, kupujte odslej le to novo družbino kavo.

× **Iz Kozjega na Štajerskem.** Letina kaže pri nas prav lepo. Sadja bode sicer malo, vinogradi pa obetajo mnogo žlahtne vinske kaplice. Samo žalibog po nekaterih krajih se že prikazuje peronospora. Škropiti, močno škropiti bode treba, da se zabrani nadaljno kalenje in razvijanje one glivice in tako obvaruje, da se kal ne razširja po vinogradih. Pregovor pravi: Pomagaj si sam, in

Bog ti bode pomagal — Dne 20. junija je visela iz kozjavske kaznilnice bela zastava znak, da v zaporu (v „špeh kamri“) ni nobenega jetnika. To je redka izjema. — Istega dne je umrla v Ješovcu pri Kozjem vrta in blaga žena, gospodinja in mati Marija Bah. Rajna je bila blagega srca, vse jo je imelo rado in spoštovalo. Malo pred smrtjo je dala vse svoje otroke vpisati v Marijno družbo kar bi naj bilo v yzgleđ vsem slovenskim materam. Sveto obhajilo je prijemala vsak mesec. Pogreb je bil prav na Šent Emsko nedeljo zjutraj po prvem sv. opraviu na pokopališče sv. Eme. Ta dan se je tudi obhajal god sv. Eme prav slovesno. Ljudstva je bila nebrojna množica od vseh strani. Isti dan so ob enem pokopali še enega otroka 13 mesecev starega, Tončka Pustišek. Rajno blago ženo priporočamo v molitev. Naj ji sveti večna luč!

× **Iz Črnega Vrha nad Idrijo.** Danes Vam imam poročati samo žalostne novice.

Dne 19. junija je umrl nagloma (po domače) Stulčen Jože. Ko je žagal drva, ga je zadela kap; bil je takoj mrtev.

Prav tako nagloma je umrl 25. junija posestnik Franc Vončina. Ko je hotel enega konja zavrniti na paši, se je zgrudil mrtev na tla.

Huda nesreča pa se je pripetila dne 5. t. m. v Beli pri Črnem Vrhu. Na potoku Belca so cepili gozdni delavci drva in jih skladali v visoke skladnice. Ko so stali delavci na takem kupu, se je kup prevrnil dol v globok potok. Štirje delavci so bili takoj v vodi. Prihitieli so drugi delavci na pomoč a posrečilo se jim je rešiti samo dva delavca, dva druga sta utonila. Rešena sta bila Ogrič Franc in Lomar Jakob, ponesrečila sta pa Ogrič Janez in Kuštrin Ferdinand.

Književnost in umetnost.

„Roma“ je naslov lični pešniški zbirki našega vrlega pesnika Silvina Sardenka. Najlepše spomine na mesto Rim najdeš v teh pesnicah ki so tako vzvišene, pa tekó tako gladko. Zbirka obsega 116 strani in stane lično vezana v platno 3 K 20 vin.

Naroča se v katoliški bukvarni v Ljubljani. Zbirko priporočamo vsem olikancem.

Naša slika.

Sloviti jezuit O. Kircher opisuje v svoji knjigi „Musurgia“ razne kratkočasnosti in zabave, kakor so bile v navadi po gradovih in dvorih tedanjih mogočnejšev. Prav originalna pa je bila

zabava, katero je preskrbel neki umetnik svojemu gospodu grofu. Izmisli in sestavi je nov, res modern glasovir, ki je imel znotraj mesto jeklenih strun — repe živih maček Mačke, ki so bile v posebnih predalih razvrščene po spolu in glasu, imele so svoj telesni podaljšek, kateri se navadno imenuje rep, pritrtjen neposredno pod kladvicem tipke in ko se je pritislilo na tipko, padlo je kladvice na mačji rep ki sicer ni dal od sebe posebnega glasu, kakor se godi pri navadnih strunah temveč mesto njegova oglasila se je mačka, kateri je pripadal v lastnino prizadeti rep Ker so bile mačke po glasu razdeljene, nastala je neke vrste muzika če se je igralo na klavijaturi.

Kakor je pa vsako človeško delo nepopolno, tako je bil tudi ta glasovir Mačke so namreč le nekoliko časa redno „nizko“ in „visoko“ mijavkale, ko jim je bilo pa vsled neprestanega klempanja preveč, začele so vse skupno zamolklo godrnjati, potem upiti, postajale so vedno bolj hude in uprav besne in konečno nastala je pravcata „mačja godba“, da je šlo skozi kost in mozeg.

Jeli postal omenjeni knez ali grof, kateri je imel ta poseben glasovir vsled tega bolj muzikalčen ali pa bolj nervozen, ni znano Vsekako se mu je zelo prikupil oni umetnik s tem glasovirjem

molčati ko grob.* Na kar župnik: „O to je lepo, hvalevredno, ali ako morete molčati Vi. — morem tudi jaz,“ in s temi besedami odpravil nadležno ženo.

Zvita deklica: Oče pride iz pisarne domov, in mala Jerica mu vsa prijazna priskaklja nasproti s pozdravom: Dober večer. ljubi papá; — Njen bratec pa se pri mizi sedè niti ne zgane. Oče: „No Matiček, si tako neotesan, da nimaš niti besede pozdrava za me? Vidiš Jerico, kako je hvaležna in vljudna?“ — Matiček: „Ona pa ima tudi vzrok zato, — le poglej kako je po tvojih knjigah razlila črnilo“

Predrznost beračeva. Gospa (k beraču): „Tukaj je obleka mojega moža, tukaj so čevlji, poglejte, če morete kaj rabiti.“ — Berač: Ni zapustil tudi kako škatljo smodk ali steklenico žganja?“

Mali modrijan. Štiriletni fantič je zapazil na glavi svojega očeta prvo sivo kodro Hitro vpraša: „Ate, zakaj so nekateri lasje na tvoji glavi sivi? Oče odgovori: „Vidiš, ate dobi vselej en siv las, ako je njegov mali sinko poreden.“ Deček je ves začuden premišljeval, potem pa rekel živahno: „Glej starega očeta (dedeka), on je pa ves siv, gotovo so bili njegovi sinovi zelo poredni!“

Za kratek čas.

Majhna razdalja. A: Koliko je iz Ljubljane do Trsta? B. „Ne bo veliko; če kupiš v Ljubljani smodko in je ne prižgeš, boš imel v Trstu še celo“.

Dobro jej je odgovoril. Neki župnik je prišel v veliko zadrego. Izročil je namreč neki ženi na spovedi povrnjen denar, ali ona ni dala miru župniku želeč, da jej pove ime tatù. „Gospod, meni je malo mar za denar, ali želim vedeti, kdo mi ga je vkral. Nikar misliti, da želim vedeti iz radovednosti, o ne! le za to, da ponirim svojo vest, ker zdaj sumim eno. zdaj drugo osebo, in kakó lahko se pregrešim!“

Na te besede se je župnik zamislil ali malo potem spregovoril rekoč: „Povejte mi, ste li molčeča ženska?“ „O častiti gospod, ako ni treba drugega, bodite le brez skrbi. Ne bom se hvalila, ali reči morem, da nisem v številu jezičnih žen.“ Tudi na ta odgovor je župnik nekoliko časa molčal in potem slovesno vprašal: „Torej res, da morete molčati?“ Žena se je začela na to že veseliti, ker je mislila da je zmagala, in srčno odgovorila: „Nikar dvomiti gospod, jaz sem v stanu

Uganke.

I. Rešitev.

1) Brazda, 2) čevljarjevo kladvice, 3) toliko časa, da vse prevozi

Prav jia je rešil samo: Pustišek Mihael in Zdolah, ki prejme tudi obljubljeni darilo.

II. Nove uganke

1)

R	R	
	R	(h)
R	R	

(Zvonko Kocijančič.)

2) Kaj st rimo, predno v tanemo?
(R. Z.)

3) Z . s rastline ga imao
z l otroci se igrajo.
z R* svetnika dobiš,
na „č pa truden sediš
(Kjuder Albin.)

Čas z lasitve za darilo do 23. t. m.

Listnica uredništva.

J. A. na Zdolah. Rešitev došla prepozno, ko se je že tiskalo.